

Î N C H E I E R E

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Donică Andrei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Donică Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și modificată hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin micșorarea sumei prejudiciului moral, în rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut,

c o n s t a ț ă :

La 27 februarie 2023, Donică Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, la 30 noiembrie 2016 s-a adresat cu acțiune la Judecătoria Chișinău, sediul Centru împotriva Biroului Asociați de Avocați „Centru”, solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra XXXXX cote-părți ideale din bunul imobil nr.XXXXX situat în XXXXX.

Contrar art.6§1 din CțEDO și art.192 din Codul de procedură civilă, mai mult de 5 ani cauza se află pe rolul primei instanțe (Judecătoria Chișinău, sediul Centru), după ce instanța superioară (Curtea Supremă de Justiție) prin decizia din 10 iulie 2019 a casat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și decizia din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În opinia reclamantului, în astfel de împrejurări potrivit jurisprudenței CEDO, ce ține de durata procedurilor, se consideră drept încălcare a dreptului la judecare într-un termen rezonabil a cauzei civile.

Prin tergiversarea judecării cauzei în termen rezonabil, i se încalcă continuu dreptul de proprietate privată, protejat de legislația națională și art.1 din Protocolul adițional nr.1 la CȚEDO, întrucât cerința din acțiunea civilă cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, nesoluționată mai mult de 6 ani cel puțin în instanța de fond, îi afectează grav drepturile.

Faptul că, a participat la privatizarea imobilului în litigiu, este dovedit incontestabil prin certificatul nr.XXXXXX din XXXXX eliberat de fostul șef al BAA „Centru”. Rămânând doar o formalitate judiciară, și anume, pronunțarea unei hotărâri judecătorești legale care să servească drept temei pentru a-și înregistra dreptul de proprietate conform legii. Cu toate acestea, însă, această formalitate durează ani de zile, încât se află în imposibilitate de a-și valorifica dreptul de proprietate asupra cotei-părți din bunul imobil, cauzându-i un prejudiciu material și moral.

Cu privire la cele invocate în încheierea din 29 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă cererea sa cu privire la accelerarea procedurii de examinare a cauzei civile, nu poate fi imputată judecătorului, suspendarea judecării cauzelor pe motivul declarării stărilor excepționale la nivel național și nici faptul lipsei împuternicirilor, care urmează a fi prelungite conform art.116 din Constituție.

Reclamantul a precizat că, în cererea depusă nu a pretins imputarea pe seama judecătorului, care în prezent judecă cauza, încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, dar a solicitat accelerarea procedurii de examinare a cauzei în legătură cu faptul că acest drept fusese deja încălcat de Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Chișinău, instanțe de două niveluri, care au adoptat soluții eronate.

Astfel, aproximativ timp de 3 ani, cauza civilă, în care se pretinde încălcarea, nu a fost soluționată în fond, deoarece prin decizia din 10 iulie 2019, Curtea Supremă de Justiție a casat soluțiile instanțelor ierarhic inferioare, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, fapt prin care a fost încălcat art.6§1 CȚEDO pentru durata procedurilor.

Or, de la depunerea acțiunii civile – 30 noiembrie 2016 – până în prezent au trecut 6 ani și 3 luni, iar cauza se află în examinare abia la nivelul I de jurisdicție, prin ce se încalcă art.6§1 din CEDO și art.1 din protocolul adițional nr.1 la CEDO.

Reclamantul apreciază suma prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului său la judecarea în termen rezonabil a litigiului, în mărime de 90 000 de lei, care nu este exagerată și îi va oferi o satisfacție echitabilă.

În contextul enunțat, Donică Andrei a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, intentată la acțiunea lui Donică Andrei împotriva BAA „Centru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, precum și încasarea în beneficiul său a sumei de 90 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin această încălcare.

Prin hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de Donică Andrei. S-a constatat încălcarea dreptului lui Andrei Donică la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.2-30006/2016, intentată la acțiunea depusă de Donică Andrei împotriva BAA „Centru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, pentru perioada 30 noiembrie 2016 – până la 12 aprilie 2023. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Donică Andrei

suma de 90 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.2-30006/2016, intentată la acțiunea depusă de Donică Andrei împotriva BAA „Centru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, pentru perioada 30 noiembrie 2016 – până la 12 aprilie 2023.

Prima instanță a motivat soluția de admitere a acțiunii prin faptul că, din cumulul probelor din dosar rezultă că procesul civil, intentat la acțiunea lui Donică Andrei împotriva BAA „Centru”, a durat în prima instanță timp de 7 ani, de la 03 noiembrie 2016 – până la 12 aprilie 2023 și până în prezent nu există o hotărâre definitivă și irevocabilă, pe cauza nominalizată.

Instanța a reținut că, în perioada 2016 – 2023, Donică Andrei a fost lipsit de posibilitatea de a practica profesia de avocat din cauza litigiului între colegii asociați ai biroului de avocați.

Instanța de fond a concluzionat că, în speță se constată cu certitudine încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei civile nr.2-30006/2016, intentată la acțiunea lui Donică Andrei împotriva BAA „Centru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, în perioada 30 noiembrie 2016 – până 12 aprilie 2023, cu acordarea despăgubirii solicitate.

La acest aspect, prima instanță a subliniat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, urmează să fie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

Instanța a precizat că mărimea despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Iar, la aprecierea prejudiciului moral suma despăgubirii nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare.

Din cele constatate, prima instanță a conchis de a admite acțiunea depusă de Donică Andrei în sensul formulat.

La 30 mai 2023, Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 23 august 2023, a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Donică Andrei sau după caz modificarea hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral prin diminuarea sumei, corespunzător sumelor acordate în cauze similare de către Curtea Europeană și instanțele judecătorești naționale (f.d.136,166, vol.I).

Prin decizia din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a modificat hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin micșorarea cuantumului sumei prejudiciului moral încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției pentru încălcarea dreptului lui Andrei Donică la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.2-30006/2016, intentată la acțiunea depusă de Donică Andrei împotriva BAA „Centru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, pentru perioada 30 noiembrie 2016 – până la 12 aprilie 2023, de la 90 000 de lei până la 50 000 de lei. În rest, hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută.

Instanța de apel a motivat decizia de modificare a mărimii prejudiciului moral prin faptul că mărimea acestuia trebuie să fie stabilit încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sumă excesivă ca mărime pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victima daunelor. La determinarea despăgubirii, instanța va tinde să acorde o despăgubire care pe de o parte are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare, iar pe de altă parte să țină cont de particularitățile cazului.

Instanța de apel a remarcat că, aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu următoare criterii: complexitatea cauzei, miza (interesul) pentru reclamant, comportamentul părților și al autorităților, buna sau rea-credința tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile etc. Se va ține cont în mod obligatoriu de principiul echității, iar suma despăgubirii nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CEDO în spețe similare.

Instanța de apel a subliniat că, potrivit jurisprudenței CEDO, instanțele judecătorești din țară ar putea să acorde satisfacție morală la constatarea violării drepturilor și anume al art.1 din Protocolul adițional nr.1 la CțEDO – 1000 – 6000 de Euro echivalentul în lei MD.

Luând în considerare miza pentru reclamantul Donică Andrei – apărarea dreptului de proprietate, fiindu-i afectată activitatea de avocat desfășurată, din care motiv a fost nevoit să închirieze un alt spațiu care ar implica costuri suplimentare; complexitatea cauzei, fiind antrenați un număr impunător de participanți ceea ce implică acțiuni suplimentare în vederea pregătirii cauzei pentru examinare în fond, dar și de comportamentul părților cum ar fi: neprezentarea în ședințele de judecată, precum și având în vedere principiul compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului, instanța de apel a concluzionat că suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului de judecare în termen a cauzei civile este suficientă și echitabilă ca mărime.

Instanța de apel a apreciat mărimea prejudiciului moral (90 000 de lei) solicitat de Donică Andrei drept nejustificată, în situația în care dânsul nu este privat de dreptul de a desfășura o activitate.

La 01 decembrie 2023, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii sau după caz, modificarea deciziei instanței de apel cu diminuarea sumei prejudiciului moral.

În susținerea recursului, Ministerul Justiției a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, care este arbitrară, bazată pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor și cu interpretarea eronată a legii, contrar jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

Recurentul a menționat că, instanțele de judecată ierarhic inferioare au emis hotărâri contrare jurisprudenței CțEDO privind aplicarea art.6 din Convenție, contrare interpretării Legii nr.87/2011, în sensul de termen rezonabil, constatând încălcarea dreptului la examinarea cauzei civile în termen rezonabil prin efectuarea unui calcul matematico-calendaristic de perindare a cauzei, fără a aprecia rezonabilitatea duratei procesului civil prin prisma criteriilor: complexitatea cauzei, comportamentul

reclamantului și al instanțelor de judecată, miza pentru reclamant, a circumstanțelor de fapt ale cauzei, respectarea principiilor unui proces echitabil (disponibilitatea, contradictorialitatea și egalitatea în drepturi procedurale), perioadele de amânare a ședințelor, suspendarea procesului în legătura cu stare epidemiologică din țară cauzată de COVID-19, soluționarea declarațiilor de abținere de la judecarea cauzei, neprezentarea părților în ședințe, depunerea cerilor/demersurilor, precum și din alte motive neimputabile instanței etc.

De asemenea, instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au apreciat cuantumul prejudiciului moral, fără a ține cont de criteriile rezonabilității procedurilor prevăzute de art.2 alin.(6) din Legea nr.87/2011, întrucât suma despăgubirii morale încasate este ca mărime exagerată și neconformă conform jurisprudenței naționale în cauze similare.

Pe lângă acestea, intimatul nu a probat existența culpabilității instanțelor de judecată la examinarea cauzei civile în care se pretinde încălcarea, respectiv a existenței prejudiciului moral.

Instanțele de judecată la emiterea soluțiilor lor, s-au ghidat doar pe explicațiile reclamantului, iar probele pe care Ministerul Justiției le-a prezentat, au fost apreciate superficial și lacunar.

La 03 ianuarie 2024, Donică Andrei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră legală și întemeiată.

În susținerea recursului Donică Andrei a invocat că, instanța de apel a apreciat eronat mărimea prejudiciului moral, fiind vădit disproporționat în raport cu suferințele cauzate pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen a cauzei, fără a ține cont de jurisprudența CEDO, în cauze similare.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 19 septembrie 2023, în ședință publică.

Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la proces la 25 octombrie 2023, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la dosar, însă nu se atestă date când au fost recepționate de către ultimii (f.d.220, vol.I).

Potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești: www.cac.instante.justice.md, decizia integrală din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată la 12 octombrie 2023.

Totodată, din cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției rezultă că a recepționat copia deciziei integrale a instanței de apel la 12 octombrie 2023, iar din recursul depus de Donică Andrei reiese că a recepționat decizia instanței de apel la 13 noiembrie 2023 la poșta sa electronică (f.d.3, 20-23, vol.II). Alte date în dosar, care să demonstreze contrariul, la actele cauzei nu se atestă.

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate la 01 decembrie 2023 de către Ministerul Justiției și respectiv la 03 ianuarie 2024 de către Donică Andrei, sunt termen.

La 26 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copiile recursurilor declarate de Ministerul Justiției și Donica Andrei, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referințelor (f.d.19, vol.II).

La 11 ianuarie 2024, Donică Andrei a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției, deoarece temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.432 CPC.

Totodată, la 11 ianuarie 2024, Donică Andrei a depus cerere de retragere a recursului său, motivând că temeiurile recursului său nu se regăsesc în prevederile art.432 CPC în redacția nouă, după modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01.09.2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Capitolul XXXVIII – *Recursul*, Secțiunea a 2-a - *Recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel* din Codul de procedură civilă, în special ce vizează prevederile cu privire la acte de dispoziție care pot fi atacate cu recurs, persoanele în drept să declare recurs, instanța competentă să examineze recursul, temeiurile recursului, temeiurile inadmisibilității recursului, cuprinsul cererii de recurs, actele procedurale preparatorii, procedura examinării admisibilității recursului, procedura judecării recursului și împuternicirile și actele de dispoziție ale instanței ș.a.

Totodată, art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 prevede că, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursurile declarate au fost depuse la 01 decembrie 2023 și respectiv la 03 ianuarie 2024, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acestea vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

Totodată, soluționând cererea de retragere a recursului depusă de Donică Andrei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a o admite și de a înceta procedura în recurs intentată la recursul declarat de Donică Andrei.

În conformitate cu art.27 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Conform art.56 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și

considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

Potrivit art.443 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, până la pronunțarea deciziei, recurentul are dreptul să își retragă recursul printr-o cerere scrisă. Cererea de retragere a recursului se depune în instanța care a fost învestită cu judecarea recursului. În cazul retragerii recursului, instanța competentă dispune, printr-o încheiere irevocabilă, încetarea procedurii în recurs.

Astfel, normele de drept procedural precitate, oferă părților la proces posibilitatea de a dispune liber de drepturile sale și mijloacele procedurale, inclusiv de a retrage cererile depuse.

La caz, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Donică Andrei, făcând uz de drepturile sale procedurale, prin cererea din 11 ianuarie 2024 și-a retras recursul declarat la 03 ianuarie 2024 împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând în acest sens, încetarea procesului în instanța de recurs.

Se remarcă că, cererea de retragere a recursului a fost înaintată de Donică Andrei până la examinarea admisibilității recursului.

Reținând principiul disponibilității în drepturile procedurale ale participanților la proces, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, conducându-se de prevederile art.443 CPC, consideră necesar de a admite cererea de retragere a recursului depusă de Donică Andrei împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și de a înceta procedura de recurs intentată la recursul declarat de Donică Andrei.

Cât privește recursul declarat de Ministerul Justiției, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi considerat inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. (2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Conform art.433 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
- f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.

Se reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă.

Din analiza recursului declarat de Ministerului Justiției rezultă că, drept temei de declararea a recursului a fost invocat în esență art.432 alin.(1) lit.a). b) și e) din Codul de procedură civilă, adică interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Completul de judecată constată că, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs *nu verifică modul de apreciere a probelor* de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Însă, în contextul prevederilor art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art.432 alin.(1) lit.a), b) și e) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică și sub aspectul dat temeiurile recursului.

La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept

și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu 269-270, art.433 alin.(1) lit.a), art.440 alin.(1), (2), precum și art.443 din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de Donică Andrei cu privire la retragerea recursului.

Se încetează procedura de recurs, intentată la cererea de recurs declarată de Donică Andrei împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi